

ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ЯК ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

Л.О. Колісник

frever-78@yandex.ru

Сумський державний університет, м. Суми

Реформування вищої освіти і науки в Україні спрямоване перш за все на підвищення якості навчального процесу. Тому на сьогодні актуальним є питання впровадження новітніх освітніх технологій які дозволять досягнути поставленої мети.

Нововведення, що з'являються в нашій країні часто є результатом перейняття досвіду зарубіжних колег. Прикладом такої модернізації навчального процесу є забезпечення аудиторій ВНЗ комплексами мультимедіа, розробка нових програм, що будуть враховувати індивідуальні особливості студентів, покращуючи тим самим успішність навчання.

Згідно особистісно-діяльнісного підходу до визначення принципів гуманістично-орієнтованої освіти [2], в її центрі знаходиться студент, його мотиви, цілі та, перш за все, неповторний психологічний склад. Тобто все навчання має бути побудоване з урахуванням його особистісних особливостей.

На нашу думку, одним із способів організації такого навчального процесу є використання технологій НЛП в освіті. В Америці та країнах Європи, а також в Росії психологи та педагоги все частіше звертаються до даної галузі. Прикладом можуть служити експериментальні програми, що створюються в центрі НЛП Плигина в Москві та активно і результативно впроваджуються в навчальний процес [3; 4; 5].

В той час як російські колеги більшу увагу звертають на середню освіту, в країнах Європи та в Америці технології НЛП використовуються й у вищій школі [6; 7]. Дана робота знайомить з можливостями даних технологій і українського читача.

НЛП – нейрон-лінгвістичне програмування. Це – «позиція та методологія, що породжує цілий ряд методів» [1]. НЛП являє собою дисципліну, що виникла в середині 70х рр. ХХст. на основі поєднання здобутків психології, лінгвістики, математики та інформатики. Таке незвичне поєднання призвело до появи системи знань, які зараз успішно використовуються в областях, пов'язаних з медициною, психіатрією, бізнесом, спортом, правом, освітою та ін.

НЛП описує методи та технологію того, як керувати власними думками. Прибічники НЛП стверджують, що людина має надзвичайні можливості. НЛП дозволяє їй, використовуючи свій прихований розумовий потенціал, трансформувати спосіб мислення таким чином, щоб досягнути бажаних результатів.

Будучи запровадженим в освіті, НЛП дає можливість зануритись у внутрішній світ, який є наслідком індивідуального способу розуміння навколишнього світу людиною. НЛП ілюструє яким чином людина мислить та вчиться. Це відбувається завдяки тому, що з'являється можливість досліджувати структуру суб'єктивного досвіду: тобто те, яким чином у нас складається певне враження про світ.

Техніки НЛП дають можливість продемонструвати студентам їх власний внутрішній «процес навчання». А це в свою чергу сприяє появі можливості керувати своїм багатим внутрішнім світом: образами, звуками, відчуттями. З часом вони зрозуміють і, навіть, навчатись контролювати спосіб мислення. Тобто навчатись вчитися. А це і є мета освіти.

Аналізуючи природні можливості людини, Blackerby Don в своїй статті «НЛП в освіті – чарова можливість» відзначає:

- студентів можна замотивувати, використовуючи їх природні властивості мотивації,
- студенти можуть вивчити «структуру інтересу» і використовувати її, опановуючи будь-яку дисципліну,
- вони можуть опанувати універсальні стратегії виконання всіх академічних завдань,

- не досить позитивні результати контролю знань сприймаються не як поразка, а як зворотній зв'язок. Студент знає, якому матеріалу потрібно приділити більше уваги;

- НЛП надає можливість з'ясувати особливості мислення кожного студента і потім навчити його ефективно використовувати його індивідуальні розумові можливості [6].

НЛП дає технологію того, як встановити стратегію навчання кожного, описати їх та навчити інших. НЛП дозволяє встановити та допомогти подолати ту перешкоду, яка заважає досягти успіху.

Таким чином, техніки НЛП – це знахідка для тих, хто опікується студентами і хоче вплинути позитивно на їх життя в цілому. Це - можливість зміцнити, підвищити ефективність навчального процесу та взагалі системи освіти.

Один із прикладів, що пояснює застосування НЛП в освіті, стосується використання нейролінгвістичних рівнів досвіду. Вони дозволяють з'ясувати суб'єктивний досвід студента рівень за рівнем. Виділяють такі нейролінгвістичні рівні: вищий, індивідуальний, переконання/цінності, здібності, поведінковий, оточення. Детальну характеристику кожного з них можна знайти в спеціальній літературі [4; 6]. Зараз зупинимось на результатах досліджень, які доводять, що саме рівень здібностей багатьох студентів є найбільш проблемним. Причиною цього є той факт, що переважна більшість викладачів дотримується думки: студенти вже гарно знають підходи до вивчення академічних предметів. Виявилось ж, що школярів та студентів не навчають найголовнішого: яким саме чином можна опанувати той чи інший предмет. Відчуваючи необхідність, вони починають самостійно шукати, виробляти стратегії навчання. Та, на жаль, велика кількість молодих людей іде помилковим шляхом, зупиняючись на малоефективних методах. Це й призводить до низьких результатів у навчанні.

Наслідком подібного життєвого досвіду є також небезпека того, що з часом такі люди починають робити негативні висновки щодо власних можливостей. З'являються сумнів та невпевненість, а згодом – уявлення про себе як про поганого студента, людину, котра ні на що не здатна. З часом це активно впливає на життєвий стиль та на життєву позицію людини, а, отже, і її долю.

Виходом з такої ситуації є навчання студентів альтернативним методам опанування академічними предметами. Чіткі та слушні поради щодо цього і знаходяться в розробках, які стосуються використання НЛП в освіті [4; 6; 7].

Такий підхід до навчання можна проілюструвати метафорою: «Якщо дати людині рибу, вона буде сита цілий день. Якщо ж навчити її ловити рибу, вона буде сита все своє життя».

Перелік використаних джерел:

1. Боденхамер Б., Холл М. Учень магии НЛП - М.: «ОЛМА-ПРЕСС», 2004.
2. Зимняя И.А. Педагогическая психология: учебное пособие. – Ростов н/Дону: «Феникс», 1997.
3. Павлова М. Фрагмент курса "Интенсивное повышение грамотности на основе нейролингвистического программирования" // www.nlpcenter.ru
4. Плигин А., Герасимов А. Руководство к курсу «НЛП-Практик» - М.:«КСП+», 2000.
5. Центр НЛП в Образовании под руководством А. Плигина / www.nlpcenter.ru
6. Blackerby Don, "NLP in Education—A Magnificent Opportunity," Anchor Point, June, 1999, Vol.13, No 6.
7. Judith Lloyd Yero. NLP and Education: Part I -- A Shift of Focus // Anchor Point Magazine, 2001.